

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhtymäkokous 29.5.2025

VD/3375/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/OL

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhtymäkokouksessa 27.5.2025 käsitellään vuoden 2024 arviointikertomus, tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen sekä sidonnaisuusilmoitukset.

Jäsenkunnat	Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Vantaa, Siuntio, Tuusula;
Yhtymäkokous	Jäsenkunnat valitsevat edustajansa yhtymäkokoukseen. Jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukasluvun mukaan, mutta yhden kunnan ääniosuus on enintään 50 %. Ääniosuudet: Helsinki 48,99 %, Espoo 21,83 %, Vantaa 17,69 %, Kirkkonummi 2,99 %, Tuusula 2,89 %, Kerava 2,77 %, Sipoo 1,62 %, Kauniainen 0,76 %, Siuntio 0,46 %;
Hallitus	14 jäsentä ja 14 henkilökohtaista varajäsentä. Toimikausi 4 vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien peruspääomaosuuksien mukaan. Vantaalla 3 jäsentä ja varajäsentä. Hallituksen kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 58.3 §:n säännös poliittisesta suhteellisuudesta sekä tasa-arvolain säännös;
Hallitus 2021–2025	Vantaan edustajat: kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä;
Asiantuntijajäsen 2021–2025	Vantaalta: kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja ja varalla kaupungininsinööri;
Tarkastuslautakunta	Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Toimikaudella 2021–2025 lautakunnan jäsenistä Helsinki/3 jäsentä ja 3 varajäsentä, Espoo ja Vantaa/1 jäsen ja 1 varajäsen poliittisten voimasuhteiden mukaan;
Tarkastuslautakunta 2021–2025	Vantaan edustajat: puheenjohtaja ja tämän henkilökohtainen varajäsen;
Tilintarkastaja 2021–2025	BDO Oy

Tilinpäätös, milj. euroa	2024	TA 2024	2023
Toimintatuotot	872	878	876
Toimintakulut	-894	-908	-830
Toimintakate	22	30	46
Poistot	-13	-17	-19
Rahoitustuotot ja -kulut	16	3,1	2,9
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-32	-31	30
Oma pääoma	78	*	110
Vieras pääoma	145	*	144
Investoinnit	24	22	22
Taseen loppusumma	222	*	254
Omavaraisuusaste %	38,1	*	48,2

*) Vuoden 2024 talousarvioluvut taselukujen kohdalla ovat tyhjiä, koska HSL ei laadi tasebudjettia.

Tilikauden tulos rahoituserien ja poistojen jälkeen on 32,4 milj. euroa alijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 31,1 milj. euron alijäämäiseen tulokseen. Alijäämä voidaan vielä kattaa kertyneistä

ylijäämistä. Merkittävin syy talousarviota heikompaan tulokseen johtui lipputulojen alittaessa talousarvion erityisesti kahden vyöhykkeen tuloissa (AB ja BC), jota toisaalta pystyttiin kompensoimaan operointikustannuksista syntyneestä talousarvion alituksesta talousarviossa arvioitua matalamman energian hintatason ja ajamattoman liikenteen seurauksena. Toimintatuotot laskivat 0,5 % ja toimintakulut kasvoivat 7,8 % edellisestä vuodesta. Toimintakate oli negatiivinen 22,1 milj. euroa, joka on 68,5 milj. euroa heikompi kuin edellisenä vuotena. Vuoden 2024 toimintakatteeseen vaikuttivat lipputulojen jääminen talousarviotavoitteesta sekä infra-, että operointikustannusten nousu edellisvuodesta, jota selittävät muun muassa uuden raitiolinjan avautuminen sekä pikaraitioliikenteen operointi ensimmäisenä täytenä vuotena. Toimintakuluista 44,2 % voitiin kattaa muilla toimintatuotoilla ja valtion tuilla, kun tuottoihin ei lasketa jäsenkuntien maksamia kuntaosuuksia (jäsenkuntien subventiota). Vuosikate oli negatiivinen -19,0 milj. euroa, joka on 68,2 milj. euroa edellistä vuotta heikompi.

Rahoituksen nettotuotoksi muodostui 3,2 milj. euroa, kun talousarviossa varauduttiin 15,0 milj. euron nettotuloihin. Talousarviossa rahoitustuottoihin oli arvioitu matkakortin arvon tuloutusta 15,0 milj. euroa kun matkakortin nykyinen arvon siirretään digiarvoksi. Tämä erä toteutuu myöhemmin toimintatuottojen kohdassa. Korkotuottoja kassavarojen sijoituksista kertyi vuoden aikana yhteensä 1,1 milj. euroa ja 2,4 milj. euroa kertyi korkotuottoa maksuliiketeiltä.

HSL:n strateginen välitavoite vuodelle 2024 oli 375 milj. matkustajamäärän saavuttaminen, mutta nousijamäärissä jäätiin 361 milj. nousuun. Matkustus piristyi kuitenkin edellisvuodesta 17 milj. nousijan verran. Kaupunkiraideliikenteessä nousijamäärät kasvoivat suhteellisesti eniten, 5,2 nousijalla (11,9 %). Bussien nousijamäärä kasvoi siitä huolimatta, että runkolinja 550 korvautui PR15:lla. Runkobussien matkustajamäärä ylittivät jopa tavoitteen. Junien matkustajamäärät kasvoivat myös edelliseen vuoteen verrattuna ja pääsivät tavoitteeseen. Rautatientorin metrokatkon vuoksi metrosta oli noin 5 miljoonan nousun siirtymä raitiovaunuihin.

Työmaat ja niiden aiheuttamat poikkeusliikennejärjestelyt pidentävät matka-aikoja ja heikentävät joukkoliikenteen luotettavuutta. Joukkoliikenteeseen vaikuttavia työmaita oli runsaasti eri puolilla HSL- aluetta vuonna 2024. Helsingin tähän mennessä suurin katutyö, Mannerheimintien peruskorjaus jatkui koko vuoden 2024, samoin Kruunusiltojen rakentaminen. Työmaat aiheuttivat myös raideliikenteeseen muutoksia. Metroliikenteessä oli noin kolmen kuukauden liikennöintikatko Kampin ja Helsingin yliopiston asemien välillä Rautatientorin metroaseman paloturvallisuuden parantamishankkeen takia.

Lipputulot jäivät noin 4,2 milj. euroa alle vuoden 2023 lipputulokertymän. Vuoden 2023 lipputuloja nosti väliaikainen arvonlisäveron poisto tammi-huhtikuussa 2023. Arvonlisäveron väliaikaisen poiston vaikutus lipputuloihin vuonna 2023 oli noin 11,5 milj. euroa. Alv-tuen lisäksi Kelalta saatiin koulumatkatukea, jonka osuus oli noin 3,9 milj. euroa. Vuonna 2024 laskennallisen kela-tuen osuus kasvoi 9,8 milj. euroon. Arvonlisäveron- ja laskennallisen kela-tuen vaikutukset oikaistuna lipputulot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 1,4 milj. euroa (0,4 %). Vuoden 2024 myynnin kasvu edellisestä vuodesta painottui vuoden loppupuolelle. Erityisesti alkuvuoden lakot ja poikkeukselliset vuorojen perumisia aiheuttaneet olosuhteet vaikuttivat lipputulojen kertymään. Yritysmyyntien kasvu edellisestä vuodesta oli vahvaa. Edelliseen vuoteen verrattuna myynti laski erityisesti palvelu- ja myyntipisteillä, automaateilla ja nettitilauksissa.

Kunnat maksavat HSL:n kulut kuntaosuuksina siltä osin kuin niitä ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Laskutetut kuntaosuudet olivat yhteensä muutetun talousarvion mukaiset 476,6 milj. euroa ja toimintakuluista niillä katettiin 53,3 %. Kuntaosuudet kasvoivat edellisen vuoden tasosta

10,3 milj. euroa (2,2 %). Tuet ja avustukset olivat yhteensä 5,9 milj. euroa, joista valtion tuen osuus oli 5,7 milj. euroa, tästä 4,7 milj. euroa on ennakkokirjaus suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea vuodelle 2024 ja loput digihankkeisiin saatu rahoitus oman työn kattamiseen. Muihin tukiin kirjattiin myös korvaus työterveyshuollosta. Talousarviossa ennakoitiin 6,3 milj. euron valtion tukia. Tarkastusmaksutuloja kertyi 7,1 mil. euroa ja niihin liittyen kirjattiin 2 milj. euron luottotappiovaraus. Vuokratuloja kertyi 2,6 milj. euroa ja muita tuloja 7,9 milj. euroa.

Toimintakuluja toteutui yhteensä 894,5 milj. euroa, mikä alittaa talousarvion 14,3 milj. eurolla (-1,6 %). Alituksen taustalla pääosin operointikustannusten kustannussäästöt, jotka selittyvät kustannustason maltillistumisella sekä ennakoitua suuremmilla vähennyksillä. Muissa palveluostoissa tapahtui kustannusten nousua muun muassa toimisto- ja asiantuntijapalveluissa sekä ICT-käyttökustannuksissa johtuen muun muassa lipputilihankkeen aikataulun venymisestä. Toimintakuluista 854,3 milj. euroa (95,5 %) oli palvelujen ostomenoja. Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat yhteensä 590,9 milj. euroa, 66,1 % HSL:n toimintakuluista. Operointikustannukset kasvoivat vertailukauteen nähden 32 milj. euroa (5,7 %), mutta alittivat talousarvion 18,6 milj. eurolla (-3 %).

Operointikulujen osalta bussiliikenne on selvästi suurin kokonaisuus 58,0 %:n osuudella operointikuluista yhteensä. Vuonna 2024 bussiliikenteen operointikustannukset olivat 342,8 milj. euroa. Kustannukset alittivat talousarvion -13,4 milj. eurolla (-3,8 %). Junaliikenteen kustannukset olivat yhteensä 94,0 milj. euroa, kun talousarviossa oli varauduttu 96,1 milj. euron menoihin. Metroliikenteen kustannukset olivat 60,2 milj. euroa, kun talousarviossa oli varauduttu 61,9 milj. euron menoihin. Metroliikenteen kustannukset alittivat näin ollen talousarvion 1,7 milj. eurolla (-2,8 %). Raitioliikenteen kustannukset olivat 67,0 milj. euroa, kun talousarviossa oli varauduttu 71,0 milj. euron menoihin. Raitioliikenteen kustannukset alittivat näin ollen talousarvion 4,0 milj. eurolla (-5,6 %).

Hallitus esittää alijäämän, 32 420 933,83 euroa, kirjattavaksi edellisten vuosien yli-/alijäämätililtä. Tilinpäätöksen osoittama kuntakohtainen yli-/alijäämä otetaan huomioon pääsääntöisesti seuraavien kolmen vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmaa laadittaessa jäsenkuntien kuntaosuuksia vähentävänä tai lisäävänä eränä. Kunnilta pyydetään vuosittain lausuntoja kuntakohtaisen yli-/alijäämän käytöstä alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Hyväksyessään 28.11.2023 § 10 HSL:n vuoden 2024 talousarvion yhtymäkokous päätti, että sitovia määrärahoja talousarviossa ovat toimintakulut ja investointimenot ja sitova tuloarvio kuntaosuudet yhteensä. Yhtymäkokous hyväksyi 26.11.2024 § 10 muutoksen talousarvion sitovien erien investointimenoihin siten, että investointimenoja lisättiin 1,0 milj. eurolla. Traficomilta saatiin joulukuussa päätös tukien maksamisesta digihankkeille. Investointimenot olivat 24,3 milj. euroa ja hankkeille saatiin rahoitusta 2,8 milj. euroa, joten nettoinvestoinneiksi jäi 21,5 milj. euroa. Kuntayhtymän toimintamenot olivat 894 490 695 euroa ja ne jäivät -1,6 % alle talousarvion 2024 (909 000 000 euroa). Kuntaosuudet toteutuivat talousarvion mukaisina ollen 476 614 000 euroa.

Kuntayhtymän palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa 443 työntekijää (v. 2023 lopussa 427 työntekijää). Vakituksessa palvelussuhteessa oli 96 % henkilöstöstä.

Vuosi 2024 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin HSL:n vastuullisuusohjelma oli käytössä. HSL visiona on olla kestävä liikumisen johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Vastuullisuusohjelman tavoitteet tukevat strategisten tavoitteiden saavuttamista. Vastuullisuusohjelmassa on kolme painopistettä: Joukkoliikenne kuuluu kaikille, kestävä liikumisen ratkaisuja ja kohti päästötöntä joukkoliikennettä. Vastuullisuustyötä on syvennetty vuonna 2024 kiinnittäen erityistä huomiota painopisteeseen ”joukkoliikenne kuuluu kaikille.” Tämän pohjalta HSL on liittynyt muun muassa

Valtioneuvoston kanslian rasismiin vastaiseen kampanjaan sekä kerännyt yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen liittyvää keskeistä terminologiaa henkilöstölle suunnattuun termipankkiin. Tämän lisäksi HSL tarjoaa henkilöstölleen yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen liittyvää verkkokoulutusta.

HSL:n merkittävimmät raportoidut riskit liittyvät matkustajamäärien kehittymiseen, tulevien suurten joukkoliikenneinfrahankkeiden kustannusvaikutukseen kuntayhtymän taloudessa, yleisen taloustilanteen heikkenemiseen, kuljettajapulan realisoitumiseen, tietojärjestelmien häiriöttömään toimintaan, lipputilihankkeen etenemiseen ja käyttöönottoon sekä toimintaympäristön globaaliin epävarmuuteen ja vaikeaan ennakoitavuuteen. Merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät yleisen taloudellisen tilanteen kehitykseen ja inflaatioon. Sähkön ja polttoaineiden hintataso aiheuttaa kustannusriskin liikennöintikustannuksiin. Bussiliikenteessä ja kaupunkiraideliikenteessä kustannustaso on sidottu indekseihin.

HSL:n tarkastuslautakunta on koonnut arviointikertomukseensa keskeisimmät tilikauteen 2024 kohdistuvaan arviointityöhön liittyvät havainnot ja esitykset. Tarkastuslautakunta toteaa HSL:n kannalta huolestuttavana, toimintakulut ovat kasvaneet 64 milj. euroa vuodessa, mutta vastaavasti lipputulot eivät ole kasvaneet vaan alentuneet 4,2 milj. euroa vuodesta 2023. Toimintakate on heikentynyt 68 milj. euroa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kulujen nousujen syyt käydään läpi perusteellisesti ja pyritään hillitsemään toimintakulujen kasvua suhteessa lipputuloihin. Tulevaisuudessa on edelleen riskinä kuntaosuuksien kasvu johtuen inflaatiosta ja infrakustannuksien kasvusta. Hintoja on HSL:ssä vuoron perään nostettu, laskettu ja jälleen nostettu. Riskinä on, ettei lippujen hintojen nostolla enää voida saavuttaa lisätuloja, vaan pitää miettiä muita keinoja tasapainottaa taloutta. Investointien osalta tarkastuslautakunta toteaa, että lipputilihanke ei mennyt edelleenkään niin kuin oli suunniteltu, vaan hanke on useita vuosia myöhässä. Tarkastuslautakunnan mukaan HSL:n tulee kiinnittää erityistä huomiota projektiosaamiseen ja tulosalueiden yhteistyöhön.

Hyväksyessään 26.11.2024 toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 yhtymäkokous päätti, että peruspääomalle maksetaan PKS-omistajaohjaus-linjauksen mukaisesti 1,5 % korkoa. Perussopimuksen 14 §:n mukaan HSL:n yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluvat kevätyhtymäkokouksessa peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta päättäminen. Yhtymäkokoukselle esitetään, että kuntayhtymä maksaa peruspääomalle korkoa em. mukaisesti.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää mm. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty.

Konsernijaosto 19.5.2025 § 6

Vs. kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehto, varalla toinen henkilöstö- ja konsernipalveluiden palvelualueen lakimies edustamaan Vantaan kaupunkia Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän yhtymäkokouksessa 27.5.2025;
- b) kannattaa esityslistan mukaisia hallituksen ja tarkastuslautakunnan esityksiä yhtymäkokoukselle; ja
- c) todeta, ettei kokoukseen ole muutoin tarpeen antaa menettelyohjetta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)